

Шайхлісламов З. Р., Харченко А. В.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

З точки зору сучасних дослідників розвиток, становлення творчої особистості, її формування, створення умов творчої самореалізації індивіда залишається в багатьох аспектах відкритим для наукових дискусій. Велика практична значущість цієї проблеми та неможливість її вирішення в межах окремих наукових парадигм стимулювали процес інтеграції та взаємозбагачення теоретико -експериментальних та концептуальних підходів на шляху до створення єдиної теорії творчості [1].

Проблема розвитку творчості має історичний характер і залежно від способу життя, образу світу, який вона формує, а також від вимог суспільства до творчої особистості. Потреби самоактуалізації, які виникають у процесі творчої діяльності особистості, розвиваються як наслідок актуальних потреб суспільства.

Природа творчості – одне з найголовніших питань в дослідженні розвитку творчої особистості. Актуалізація психологічних механізмів розвитку творчої особистості є складним процесом, що пов'язаний з віковим становленням особистості [2].

Творча сутність людини є ядром індивіда, вона може бути охарактеризована у його можливостях конструктивно вирішувати не тільки порівняно прості, але й досить складні проблеми, що виникли у професійному чи повсякденному житті [3]. Творча особистість включає в себе ряд компонентів та характеристик притаманних цьому поняттю. Розглядаючи індивідуально-психологічні аспекти творчих людей, буде актуальним звернутись до досліджень Я. А. Пономарьова, який прийшов до висновку, що на рівні протікання психологічних процесів креативним людям, притаманні [4]:

1. Цілісність, свіжість, синтетичність як властивості сприйняття, здатність побачити те, чого не бачать інші, певні перцептивні особливості, пов'язані з високою чутливістю до субсенсорних подразників; 2. Певні особливості пам'яті, що проявляються в швидкому засвоєнні головного і в легкому забуванні другорядного, в здатності пригадати малосуттєву дрібницю; пам'ять на рідкісні в повсякденному житті слова, образи, факти; 3. Здатність помічати багатозначність слів, відчувати певні підтексти; 4. Швидкість, гнучкість, оригінальність, відкритість мислення, вміння узагальнювати явища, не пов'язані між собою видимим чином.

Таким чином, розвиток творчої особистості – це постійні змінення, переходи, перетворення родових, соціально-типологічних властивостей в індивідуальні, особистісно-сміслові її якості, що виникають в ході онтогенезу.

Література:

1. Андреев В.И. Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности : Основы педагогики творчества / В. И. Андреев. – Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1988. – 236 с.

2. Барко В. І. Як визначити творчі здібності дитини? [Текст] / В. І. Барко, А. М. Тютюнников. – К. : Україна, 1991. – 79 с.

3. Богоявленская Д.Б. Интеллектуальная активность как проблема творчества / Д. Б. Богоявленская; отв. ред. [и авт. предисл.] Б. М. Кедров. – Ростов н/Д : Изд-во Рост. ун-та, 1983. – 173 с.

4. Дружинин В.Н. Психология общих способностей / Изд. 2-е, расшир., доп. –

СПб.: Издательство «Питер», 1999. – 368 с. – (серия «Мастера психологии»).

Науковий керівник: к.пс.н., доц. Шайхлісламов З. Р.